

Ontvangen literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Een persoonlijk gekleurde selectie uit de vogeltijdschriften.

Een duik in de tijdschriften:

Een of enkele opvallende artikelen worden wat diepgaander besproken. Ditmaal stond het opvallendste artikel in het septembernummer van **de Kieft**, het blad van de Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, dat bezig is met zijn 36^e jaargang. Dit blad kreeg onlangs een nieuw jasje. Niet alleen de omslag is professioneel vormgegeven, waarbij foto's aanduiden wat er in dit blad te lezen is, ook binnen in het blad vloeien de foto's mooi over in de tekst.

Nogmaals de bruine kiekendief

Uit: de Kieft jrg. 36 (3) 2012 Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, door Ed Staats

Marcel Boer, deel uitmakend van de werkgroep Roofvogels en Uilen, meldt dat in juni twee nesten van de bruine kiekendief vernield zijn in het Jisperveld. Marcel, die voor Natuurmonumenten ook gids is in dit bijzondere stuk natuur in de Zaanstreek, vroeg het bestuur hoe om te gaan met dit door hem geconstateerde probleem. Ed Staats is bestuurslid van de Zaanse vogelwacht en hij wordt helaas vaker geconfronteerd met brute vernielingen. Zo werd er onlangs moedwillig met een bootje ingevaren op het nest van broedende knobbelzwanen; ook werd een rij bomen omgezaagd, midden in het broedseizoen op een opslagterrein voor boten. Aan die bomen hingen wel nestkasten met de jongen er nog in.

Wat kan een bestuur met dergelijke opzettelijke verstoringen van broedende vogels beginnen? Aangifte doen bij de politie door het bestuur lukt niet, want dat kan alleen door degene die de overtreding zelf geconstateerd heeft. Extra moeilijkheid: de Flora- en faunawet is door alle uitzonderingsbepalingen zo ingewikkeld, dat hij door een gewone politieman/-vrouw feitelijk niet te hanteren is.

Ed schrijft verder in dit artikel dat het bestuur enkele jaren geleden uitvoerig gesproken heeft met wel zeven politie-ambtenaren van het korps Zaanstreek/-Waterland. Samen vormen zij een speciale groep voor overtredingen van de Flora- en faunawet in de buitengebieden. Niet alleen door de ondoorzichtigheid van de wet, ook door de grootte van het gebied wordt het lastig om effectief aan handhaving te doen.

Probeer met zes, zeven man met wisselende diensten de wet maar te handhaven in een gebied van 120 vierkante kilometer met veel open water. De politie weet dat er met speedboten en waterski's te hard gevaren wordt, dat er tegen de regels in gekitesurft wordt, maar met te weinig mensen en politieboten kunnen er niet meer dan speldenprikken uitgedeeld worden. Bij de politie zal het opsporen in de buitengebieden geen hogere prioriteit krijgen. Zou het dan helpen wanneer boswachters van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten opgeleid worden tot BOA's met bevoegdheid tot het uitschrijven van bonnen? Ja, dat zou wel enig soelaas bieden, maar vergeet niet dat het in gesprek gaan met overtreders en hen daarna ook nog bekeuren veel tijd kost. En dit moet wel naast het gewone werk in de natuur gebeuren.

In gesprek blijven

Het is belangrijk in gesprek te blijven met het ambtenarenapparaat, zowel van de gemeenten als van de politie, en hen blijven wijzen op de waargenomen overtredingen. Dat zal uiteindelijk helpen, zonder de illusie te hebben dat er daarna geen schendingen van de wet meer zullen voorkomen. Dit is ook de weg die Marcel Boer ingeslagen is door samen met medewerkers van Natuurmonumenten de problemen in het Wormer- en Jisperveld bij enkele politiebeambten aan te kaarten.

Publiciteit zoeken.

Kaart het aan, desnoods via Twitter. Marcel heeft het Dagblad Zaanstreek

gewezen op de vernielingen. Op 21 juni stond er een uitgebreid artikel onder de kop 'Nesten roofvogels vernield. Kostbaar verlies voor natuur in het Wormer- en Jisperveld'. Nestvernielingen gebeuren meestal zonder dat de vernielers gezien worden, de daders liggen op het kerkhof. Lastig ook om dan in een bepaalde richting te wijzen: waren het overijverige weidevogelbeschermers, zoals in Friesland, of zijn het jagers? Het kan ook voortkomen uit lompheid en onverschilligheid voor de natuur. Daar helpt voorlichting bij, de scholen bezoeken met nesten en jonge vogels. Nog een onbeantwoorde vraag wat mij betreft: is pleziervaart wel verenigbaar met het beheer van zo'n belangrijk natuurgebied?

Hoe staan de bruine kiekendieven ervoor in Noord-Holland?

Hoe ernstig is het dat er twee nesten niet tot nieuwe wasdom komen? Volgens

Marcel is dat funest, te weten dat er nog maar 4 à 5 broedparen in het hele gebied te vinden zijn, terwijl er in 2000 nog ca. 20 broedgevallen waren. De bruine kiekendief houdt van ruigten in laagveengebieden. Zijn voorkeurs habitat bestaat uit natte, overjarige rietlanden met weinig struiken en bomen. Ook langs boezemwater, dijkwielen en kleine moerasjes kun je hem aantreffen. De broedvogelatlas van Noord-Holland 2005-2009 laat zien dat de aantalonontwikkeling sterk fluctueert. Rond 1970 werden er in heel Noord-Holland maar vijf broedparen geteld. Dat aantal liep in 1998 op tot rond de 200. In de Zaanstreek zat de piek op 30 paar, maar daarna is de stand meer dan gehalveerd tot 15 paar in 2009. Daarvan zaten er dus 4 à 5 in het Wormer- en Jisperveld. Twee nesten vernielen betekent dus de helft van het potentieel: Aan de schandpaal met de daders!

Wat stond er nog meer aan interessante artikelen in de vogelbladen?

Dier en Milieu jrg. 87 (3) juni. 2012 Vakblad voor handhavers op het gebied van Dier en Milieu Jagers in het Drentse Hooghalen in de kraag gevat wegens het vergiftigen van (roof-) vogels. Ook op een legakker in de provincie Utrecht werd iemand met een jachtakte gearresteerd na het neerleggen van een vergiftigde buizerd.

Dier en Milieu jrg. 87 (4) aug. 2012 Speciaal nummer over de pas afgeschafte dierenpolitie. K. Kasemir & H. Peeters 'Nieuwe natuur: Ankeveense Plassen', boswachter Esther Rust (Natuurmonumenten) leidt de milieuhandhavers rond over het zojuist ontboste en van de toplaag ontdane gebied. Nu krijgt vervening weer een kans, zo ontstaat er weer 'drijvend land', het zogenaamde trilveen.

De Dompchoorn jrg. 46 (2) sept. 2012 Tijdschrift van Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden De eerste vogelcursus van de nieuwe vogelwerkgroep was met 32 deelnemers een succes.

Dutch Birding jrg. 34 (3) 2012 Tijdschrift voor Palearctische vogels T. Eggenhuizen moet al een invasie van witkopstaartmezen in november '11 constateren en R. Slaterus zag in mei een vrouwtje Spaanse mus bij Ijmuiden.

Dutch Birding jrg. 34 (4) 2012 Herontdek met L. Khil het roodbuikzandhoen in Egypte, of zie wat er van komt wanneer de pimpelmees en de staartmees samen een koppeltje vormen. Verder weer veel foto's van bijzondere waarnemingen in beide nummers.

Tussen Duin & Dijk jrg. 11 (3) 2012 Samenwerkende natuurorganisaties in Noord-Holland. T. Baas roept op tot het monitoren van de ruitrek van de Canadese gans. Daarmee kunnen rond Schiphol botsingen met vliegtuigen voorkomen worden.

Fitis jrg. 48 (2) aug. 2012 VWG Zuid-Kennemerland A. Bloem 'Overzicht tellingen Landje van Gruijters, Nova Zembla en Fort Noord', bijna 100 soorten werden hier waargenomen, waaronder lepelaars, een visarend en de blauwborst. Met de presentie van 450 grutto's was het Landje van Gruijters belangrijk voor de doortrek van deze soort. L. Schaap A. Ehrenburg 'BMP autoclustering: vooral een kwestie van doen!' Autoclustering gaat ook niet geheel zonder fouten, maar dubbeltelling wordt wel vaker voorkomen vergeleken met handmatige clustering. R. Jansson 'Slechtvalken op de Alticomtoren in Haarlem in 2011', drie jongen vlogen uit. A. Ehrenburg 'MUS-tellingen'07-'10 in Zuid-Kennemerland' Het aantal deelnemers nam toe en dus ook het aantal getelde 'gewone' vogels.

De Grauwe Gans jrg. 28 (1) maart 2012 Vogel- en natuurwacht Zuid-Flevoland A. van Duijnen Tellingen Lepelaarsplassen', de kuifeend steekt met bijna 11.000 exemplaren boven de rest uit, de

grutto heeft het moeilijk. T. Kalkman 'Tuinvogeltellingen', verrassende resultaten, in 17 tuinen werd een sperwer genoteerd.

De Kruisbek jrg. 55 (3) juni 2012 Vogelwacht Utrecht. J. Buys 'Vogels van de Steenwaard, noord van Culemborg'. S. Seure 'Broedvogels van de Molenpolder '92-'10. B. Rijksen 'Het herkennen van de grote meeuwen'.

Landschap Noord-Holland jrg. 39 (3) sept. 2012 M. de Boo 'Natuurherstel in het Botgat', van militair terrein terug naar natuurlijke waarden, één van de weinige plekken waar de kuststrook aangroeit.

Meerkoet (1) 2012 Natuurvereniging Wierhaven Bert Winters 'Jaarverslag ringonderzoek 2011', op zes plekken werd door middel van ringonderzoek deelgenomen aan het CES-project. Dat resulteert in 18 klein bedrukte bladzijden geringde vogels.

Mens en Natuur jrg. 63 (2) Zomer 2012 Blad van het INV Peter Visser, de nieuwe voorzitter IVN is bioloog en enthousiast vogelliefhebber. I. vd Hoeven 'Roofvogelshows: pro en contra'. R. Nijland 'De nieuwe wet natuur moet nog flink door de mangel', risico's van de omstreden nieuwe Wet Natuur.

Natuur Nabij jrg. 40 (2) Zomer 2012 IVN Eemland Geen vogelnieuws; wel leuk artikel over Libellen in de Stulp.

Sovon nieuws jgr. 25 (2) juni 2012 25^e jaargang! A. Boele met 'Aantalontwikkeling kolonievogels: blauwe reiger blijft stug achteruit gaan, roek stabiel'. Boeiend getuigenverslag van de vogelwaarnemers op Rottumerplaat door wetenschapsjournalist Rob Buiters. Hans Roersma is samen met Nelly van Brederode voor het tiende jaar achtereenvolgende vogelwachter voor Staatsbosbeheer. O. Klaassen 'Nationale tuinvogeltelling 2012'.

De Takkeling jrg. 20 (2) 2012 Werkgroep Roofvogels Nederland Rainer Schmidt 'Zestig jaar wespindieven tellen in Duitsland'. C. Huurdeman 'Bruine Kiekendief pakt jonge haas'. V.v. Bergen en R. Riem Vis 'Buizerd brengt Havik groot'. K. Schreven 'Egg-capping: het ei waar je uit wilt kruipen wordt afgedekt door een ei-schaal van een ander ei'. Rob Bijlsma 'Reptielen als voer voor jonge buizerds'. J.A. Vroege 'Predatie van roofvogels door andere roofvogels in het Noord-Kennemerlands Duin'. G. Ouweneel 'Giervalk in Zeeuws-Vlaanderen'.

De Tringiaan jrg. 35 (3) aug. 2012 VWG Schagen en omstreken F. Koning en P. Spannenburg 'Ringonderzoek 2011, resultaten verzameld in het Zwanenwater'. Niet elke dag heb je een smelleken, een draaihals of een orpheusspotvogel in handen.

Vanellus jgr. 65 (4) 2012 aug. 2012 Bond Friese Vogelwachten A. Osinga Wachtwoord is de rubriek 'in de picture', ditmaal de vogelwacht Dronrijp, waar is het nog echt rustig is. G. Hoekstra 'Predatieonderzoek in de Súdermarpolder: de vos is voor 80% verantwoordelijk'.

Het Vogeljaar jrg. 60 (3) juni 2012 Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. F. Havekes 'Beïnvloeding grauwe gans door soepgans'. Verder exotisch vogelen in Z-Afrika en in Taiwan.

Het Vogeljaar jrg. 60 (4) aug. 2012 E. Eijkelenboom 'Dwergeieren bij de kleine mantelmeeuw'. G. Ouweneel 'De Biesbosch veranderde maar bleef een uniek vogelgebied'.

Vogelnieuws jrg. 25 (4) aug. 2012 Vakblad voor vogelbeschermers. R. Buiters 'Polderen over ganzen, maar pal staan bij de Hedwigepolder', waarom vogelbescherming soms voor onderhandelen kiest in andere gevallen voet bij stuk houdt. Een interview met Fred Wouters, directeur van vogelbescherming. R. Bijlsma 'Vervolg roofvogels blijkt hardnekkig kwaad', Friesland spant de kroon. R. de Vos 'Grootschalige natuur: tijd voor een nieuwe natuurwet die over beschermen gaat.' Ruud van Beusekom 'Broedende zeearend heeft rust en dynamiek nodig'. L. Soerink 'Ook importkorhoenders redden het niet op de Sallandse heuvelrug'.

Onze Waard jrg. 43 (2) zomer 2012 Natuur- en Vogelwacht "De Alblasserwaard". De weidevogelwerkgroep berekende een bruto territoriaal succes van 62% voor de grutto en dat is hoopgevend, zeker in vergelijking met de afgelopen jaren.

IJsselmeer berichten jrg. 40 (2) zomer 2012 F. Fleischer, directeur VBIJ, met een droomprijs van 15 miljoen van de Postcodeloterij kan er nu echt wat gedaan worden om de verslibbing van het Markermeer tegen te gaan.

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep.

Nieuwsgierig geworden naar één van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met één van de bestuursleden, of met Paul Keuning 06-128415448